

Revitalizace v povodí Telečského potoka

Obnova tůní, zadržení povodní, hospodaření s vodou v krajině, obnova meandrujícího koryta, biologická rozmanitost, výsadba původních druhů dřevin

ZLEPŠENÍ
STRUKTURY
VODNÍHO TOKU

Kraj Vysočina je pramenou oblastí, významou nejen pro Českou republiku, ale i pro celou střední Evropu. Krajem prochází evropské rozvodi – jedna část zdejších pramenů je odváděna do Severního moře, druhá do moře Středozemního.

Zmíněný tok a jeho niva se staly hlavní částí lokálního biokoridoru, který nyní propojuje dvě lokální biocentra, přírodní rezervaci Luh u Telče a historický Zámecký park. Je zároveň i protipovodňovou ochranou pro park i historickou část města, která je městskou památkou UNESCO.

Oblast

Výchozí stav

(1) Staré zregulované koryto Telečského potoka.

(2) Stejné místo po revitalizaci. Dřeviny byly ponechány za komunikací je vidět zámecký park.

Zatravněná, pravidelně kosená niva drobného vodního toku byla v osmdesátých letech minulého století zmeliorována, koryto toku napřímeno a zahloubeno. Do koryta ústily trubky staré meliorační drenáže, místy již nefunkční. Rybník v PR Luh u Telče měl poškozenou hráz.

Cíle

- ✓ zvýšení množství akumulované vody a zpomalení odtoku z povodí
- ✓ zlepšení malého vodního oběhu a zpomalení toku látek ve vodním prostředí
- ✓ oteplení vody a její lepší čištění kořeny rostlin v litorálním pásmu, zejména od sloučenin fosforu a dusíku

Opatření

Obnovené meandrující koryto je položeno výše v terénu, aby při zvýšeném průtoku bylo umožněno rozlévání vody do okolní nivy. Na zasypání zahľoubeného koryta byla použita zemina odtěžená při tvorbě tůní. Úseky koryta s vyšším sklonem byly zpevněny polními kameny. Bylo vytvořeno celkem devět tůní, jak průtočných, tak i neprůtočných, napájených spodní vodou nebo vyústěním melioračních drenáží. Hloubka tůní kolísá mezi 0,7 – 1,5 m. Vznikly tak pestré a různorodé podmínky včetně v zimě nepromrzajících prostor vhodných pro přezimování organismů. V prostoru přírodní rezervace Luh u Telče vznikla tůň o rozloze 20 x 15 m. S ohledem na ochranu území nebyla tůň hloubena ani nebyly káceny dřeviny. Hráz bývalého rybníka byla opatřena jednoduchým dřevěným stavidlem.

Podél nového koryta i v okolí tůní byly vysázeny původní druhy dřevin a keřů tak, aby nebyly narušeny dominantní linie dvou chráněných stromořadí v blízkosti, dvouřadé aleje Lipky a stromořadí Kaštanka. Stávající porosty náletových vrb a olší byly co nejvíce zachovány.

Revitalizace v povodí Telečského potoka

Aktéři/ postup

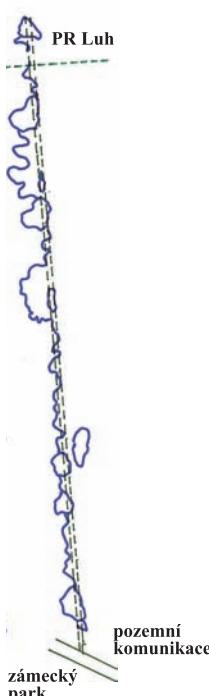
Výsledky/ hodnocení

Investorem stavby bylo město Telč, kterému patří také většina pozemků. K financování stavby bylo použito dotace z Programu revitalizace říčních systémů.

Práce byly provedeny v březnu a dubnu 2007.

Prodloužena byla délka toku i celkové množství akumulované vody v celém zrevitalizovaném prostoru. Na ploše je nyní 300x více vody, než pojalo staré technické koryto o délce necelých 700 m. Stejně množství vody je navázáno v půdě vzniklých mokřadů. V době jarního tání nebo po vydatnějších srážkách se voda rozlévá po celé ploše louky.

V tůních i v korytě potoka vznikla místa s různými rychlostmi prouducí vody. Voda protéká loukou pomaleji, lépe se prohřívá. Vznikly biotopy pro větší množství vodních a mokřadních organismů (mikroorganismy, rostliny, živočichové). Hlubší místa umožňují živočichům přezimování. Stromy, keře a litorální porosty jsou prostorem pro hnizdění ptáků.

(3) Na necelých 700 m délky je nyní 300x více vody než v původním korytě, stejné množství vody je vázáno v půdě.

nové koryto
původní koryto
hranice přírodní rezervace

(4) V novém korytě vznikla místa s různou hloubkou a různou rychlosťí proudu vody.

Kontakty

AOPK ČR, středisko Havlíčkův Brod,
Husova 2115
580 01 Havlíčkův Brod
Ing. Bohumila Jermlová
bohumila.jermlova@nature.cz
569 408 266

MěÚ Telč, odbor Ochrany životního prostředí
Na sádkách 453
588 56 Telč
Ing. Zdeněk Posád
zdenek.posad@telc-etc.cz
567 112 493

Literatura/ Odkazy

Zdeněk Hejtman (2006): Revitalizace – protipovodňové opatření „U Kaštanky“ a „Luh u Telče“ v k.ú. Telč. Dokumentace pro územní řízení a stavební povolení.

Zdroje obrázků: Archiv AOPK (1), Jan Vojtek (2),(4), Zdeněk Hejtman(3) z „Revitalizace –protipovodňového opatření „U Kaštanky“ a Luh u Telče. Výkresová část“

Redakce: Jana Vitnerová, Bohumila Jermlová, Kateřina Hryzáková
Stav: červen 2010

Arnička
Program Ochrana přírody
Ing. Jana Vitnerová
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
Tel/fax: 222 781 471, 222 782 808
E-mail: priroda@arnika.org
www: priroda.arnika.org

Umwelt
Bundes
Amt
Für Mensch und Umwelt

Bundesministerium
für Umwelt, Naturschutz
und Reaktorsicherheit

Projekt „Best practice“ příklady z Německa a České republiky“ je financován Spolkovým ministerstvem životního prostředí a Spolkovým úřadem pro životní prostředí. Tyto instituce nenesou žádnou zodpovědnost za správnost a úplnost údajů ani případné narušení práv třetích osob. Názory vyjádřené v textu nemusí odpovídat názorům těchto institucí.

GRÜNE LIGA e.V.
Bundeskontaktstelle Wasser
Prenzlauer Allee 230
10405 Berlin
Tel.: +49 30 4433 91 -44 Fax: -33
E-Mail: wasser@grueneliga.de
Internet: http://www.wrrl-info.de